

Fiche 9: Feedback

Wat? ¹

Inclusieve feedback biedt handvaten aan voor elke student. Tijdens het feedbackproces nemen studenten en lesgevers een actieve rol op met betrekking tot het leren door middel van samenwerking en participatie. Inclusieve feedback biedt staf en studenten de mogelijkheid om te reflecteren over de eigen ervaring, rekening houdend met de persoonlijke noden van studenten door de sociale context van het leren te erkennen.

Waarom en voor wie? ^{1,3}

Inclusieve evaluatie en feedback is gelinkt aan een verhoging in studenttevredenheid, verbetering in resultaten en meer mogelijkheden voor discussie. Feedback zorgt voor inzicht in de eigen sterke punten en werkpunten. Richtlijnen ter verbetering dragen bij aan leerwinst bij de student en betere leerresultaten op lange termijn. Rekening houden met de noden van verschillende studenten, zorgt ervoor dat elke student optimale leerwinst kan halen uit de verkregen feedback. Het universeel aanbieden van een variëteit aan feedbackmogelijkheden, zorgt er ook voor dat studenten minder de nood ervaren om zich individueel te profileren als 'student met een functiebeperking', wat angst- en stressgevoelens gerelateerd aan discriminatie en afwijzing kan verlagen.

Niet enkel de student ontvangt voordeel uit inclusieve feedback. De verkregen feedback op taken is eveneens een belangrijke bron van informatie over de lesgever, het opleidingsonderdeel en de verwachtingen van de hogeronderwijsinstelling. Deze informatie kan continue evaluatie promoten en vormt op die manier een cruciaal ondersteuningsmechanisme in het proces van leren en lesgeven. Feedback is zo een middel om collaboratieve, inclusieve en constructieve leeromgevingen te creëren die ten voordele komen van alle studenten.

Tips & tricks ^{1, 2, 3, 4}

Algemene richtlijnen

- **Transparantie** | Formuleer duidelijke verwachtingen, leerdoelen en evaluatiemethoden en specificeer hoe scores bepaald worden om bij te dragen tot gepaste en inclusieve feedback.
- **Toegankelijke documenten** | Hou rekening met de richtlijnen voor toegankelijke documenten (indien schriftelijk/digitaal; zie bv. fiche 12: PDF en Word).
- **Taal** | Gebruik duidelijke en heldere taal.
- **Afspraken** | Maak duidelijke afspraken omtrent het feedback moment (wat wordt besproken, is voorbereiding nodig, hoe lang duurt het feedbackmoment, waar vindt het plaats, etc.).
- **Afstemming** | Indien feedback gegeven wordt door verschillende personen, zorg er dan voor dat iedereen dezelfde maatstaf hanteert, dezelfde informatie meegeeft en dat de persoon die de te beoordelen inhoud uiteindelijk evalueert, ook op de hoogte is van de gegeven feedback.

- **Tussentijds** | Plan feedback niet enkel na een examenperiode in maar ook tijdens de leeractiviteiten.
- **Prestatie en proces** | Geef informatieve en constructieve feedback gericht op zowel prestatie als proces.
- **Vooruitgang** | Leg de focus op inzet en individuele vooruitgang en leg werkpunten bloot zodat de student zich verder kan ontwikkelen.

Feedbackvormen

- **Divers** | Voorzie diversiteit in feedbackvormen zoals evaluatietemplates/rubrics, geschreven feedback op opdrachten, reacties op posts in online discussies, vragen en antwoorden in de les, mogelijkheden voor individuele face-to-face consultaties, etc.
  - Handgeschreven feedback is mogelijk niet voor iedereen toegankelijk.
  - Online feedback ondersteunt o.m. studenten met een sensorïele beperking of studenten die zich niet comfortabel voelen om vragen te stellen in de les. www.siho.be Leidraad universeel ontwerp 3
  - Verbale feedback (bv. face-to-face of via audio-opname) ondersteunt o.m. studenten met moeilijkheden inzake lezen en schrijven of een visuele beperking.
- **Zonder score** | Voorzie ook eens feedback zonder score, studenten nemen deze aandachtiger door.

Inhoud feedback

- **Motiverend** | Studenten met (faal)angst of stress kunnen feedback als kritiek ervaren. De inhoud van feedback is het meest effectief als deze veelomvattend, specifiek, beschrijvend en gefocust is. Zo kan feedback studenten motiveren in plaats van ontmoedigen.
- **Kwaliteit** | De kwaliteit van de feedback is belangrijker dan de kwantiteit.

- **Diversiteit** | Voorzie feedback op verschillende niveaus en met verschillende doeleinden:
  - voorzie zowel feed-up (waar moet ik naartoe?), feedback (hoe ben ik het aan het doen) als feed-forward (hoe kan ik het nog beter doen?).
  - verkies feedback op zelfregulatie niveau (student evalueert zichzelf) en procesniveau boven feedback op taakniveau (feedback op de aanpak van een proces is ook in andere opdrachten bruikbaar, feedback op een specifieke taakinhoud niet).
- **Plan van aanpak** | Verklein de kloof tussen de huidige en de gewenste situatie door actiepunten te identificeren en het formuleren van een plan van aanpak te stimuleren.

Aanpak van een feedbackgesprek

- **Private omgeving** | Bied studenten de mogelijkheid feedback te krijgen in een private omgeving, eerder dan enkel tijdens de pauze of op het einde van de les.
- **Goede houding** | Neem een actief luisterende en aanmoedigende (non-)verbale houding aan.
- **Concrete feedback** | Voorzie specifieke en concrete feedback en vraag door tijdens het feedbackgesprek: peil of de feedback duidelijk is en ook effectief begrepen is.
- **Bruikbare richtlijnen** | Geef richtlijnen over wat beter kan en hoe dit te verbeteren.
- **Samenvatten** | Vat op het einde van feedbackgesprek het gesprek samen en maak afspraken naar de toekomst toe.
- **Communicatie** | Bekijk ook fiche 10 omtrent communicatie.

Meer weten?

- Carless, D., Salter, D., Yang, M., & Lam, J. (2011). Developing sustainable feedback practices. *Studies in higher education*, 36(4), 395-407.
- Gikandi, J. W., Morrow, D., & Davis, N. E. (2011). Online formative assessment in higher education: A review of the literature. *Computers & education*, 57(4), 2333- 2351.

In de praktijk

“We hebben een task force opgericht rond feedback met verschillende diensten die met feedback te maken hebben, bijvoorbeeld de studiedienst en de juridische dienst. Via verschillende kanalen hebben we een infographic rond goede feedback na examens ” www.siho.be Leidraad universeel ontwerp 5 verspreid. Ook naar de studenten toe, om ook hen op hun verantwoordelijkheid aan te spreken: je bent een belangrijke gesprekspartner bij feedback.”

“We laten de studenten zelf verwoorden wat ze gehoord hebben van feedback. Ze moeten samenvatten wat de docent gezegd heeft. Er kan een kloof zijn tussen wat jij gezegd hebt en wat de student gehoord heeft. Dit is ook een leermoment.”

“Ook de studenten geven via peerassessment formatieve feedback aan elkaar. Dit start laagdrempelig, ze leren zo argumenteren, verbeteren elkaar. We werken met uitgebreide evaluatieformulieren en checklijsten. Studenten worden zo ook meer bewust van wat ze moeten kunnen.”

Referenties

¹ Rowe, Anna & Wood, Leigh & Muchatuta, Michelle. (2010). Inclusive practice in higher education: Feedback that breaks pedagogical barriers. ² Sheffield Hallam University (z.d.). Accessible Assessment: Teaching and Assessment Essentials. Inclusive Feedback Strategies. Geraadpleegd op 24/01/2019 via

https://blogs.shu.ac.uk/accessibleassessment/feedback/inclusive-feedbackstrategies/?doing_wp_cron=1548315479.2280690670013427734375#

³ Van Keer, H. (2015-2016). Zorg, coaching en begeleiding [Cursus]. Gent: Universiteit Gent, Pedagogische Wetenschappen/Pedagogiek en Onderwijskunde.

⁴ Steunpunt Inclusief Hoger Onderwijs (2017). Universeel ontwerp [onuitgegeven intern document]. Gent: Steunpunt Inclusief Hoger Onderwijs.